

INSTYTUT INTERDYSCYPLINARNYCH BADAŃ HISTORYCZNYCH

Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Dyrektor prof. UK dr hab. Krzysztof Walczak

oraz

KALISKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

Komisja Naukowa

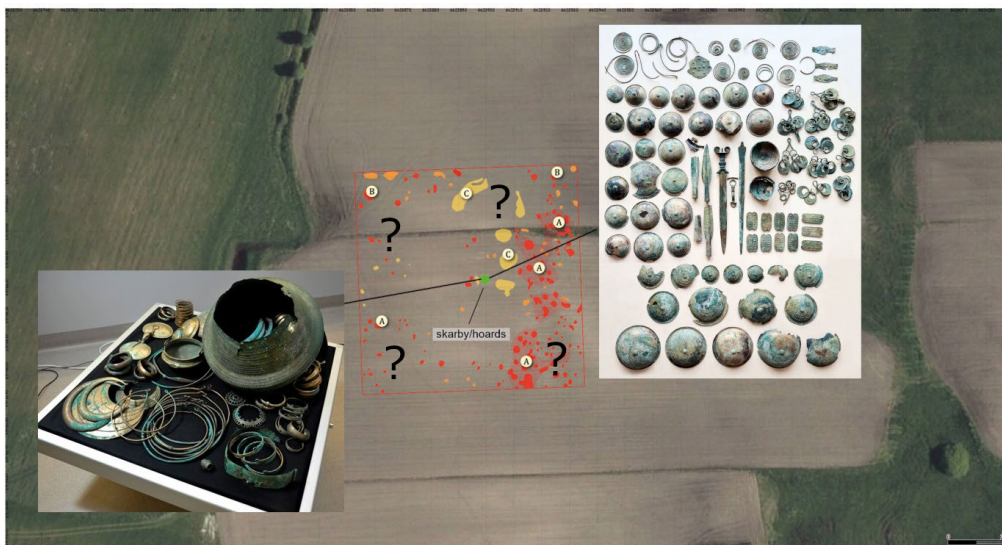
z przewodniczącym Makarym Górzyńskim

mają przyjemność zaprosić

Szanowną Panią / Szanownego Pana

na spotkanie naukowe poświęcone wystąpieniu

dr. Grzegorza Szczurka (Uniwersytet Kaliski)

**SKARBY Z KALISK NA POMORZU ŚRODKOWYM
I ICH KONTEKST W ŚWIETLE WERYFIKACJI
WYKOPALISKOWEJ ANOMALII GEOMAGNETYCZNYCH**

Posiedzenie odbędzie się

dnia 12 grudnia 2024 roku (czwartek) o godz. 18.00

w siedzibie Instytutu Interdyscyplinarnych Badań Historycznych, Kalisz, pl. św. Józefa 2-4-6

Polożna pod Białym Borem na Pomorzu Środkowym miejscowość Kaliska zapewniła sobie poczesne miejsce w historii europejskiej archeologii za sprawą odkrycia w 2017 roku dwóch skarbów wyrobów brązowych, które niechybnie należy zaliczyć do grona najważniejszych depozytów ze schyłku epoki brązu na Starym Kontynencie. Obydwa zespoły z Kalisk, zdeponowane w jednym miejscu w układzie piętrowym, najprawdopodobniej należy postrzegać jako komplementarną oraz funkcjonalną całość. Szczególny skład depozytów z Kalisk pozwala je łączyć z uroczystymi procesjami z wozami dwukonnymi, zobrazowanymi w skandynawskiej sztuce naskalnej. Bogate zestawy biżuterii kobiecej i paradne uprzęże końskie stanowiły w tym ujęciu wyposażenie o charakterze ceremonialnym. Wyjątkowe bogactwo obu skarbów z Kalisk sugeruje przypuszczenia co do specjalnego charakteru miejsca ich złożenia.

Przeprowadzona w 2021 roku szerokopłaszczyznowa prospekcja geofizyczna, obejmująca obszar 6000 m² wokół miejsca odkrycia obu zespołów, wskazuje na interesujący, regularny układ zróżnicowanych anomalii, których źródłem z wysokim prawdopodobieństwem są obiekty archeologiczne. Celem realizowanego projektu jest weryfikacja wykopaliskowa zarejestrowanych anomalii i potwierdzenie lub falsyfikacja hipotezy o ich związku z kaliskimi skarbami.

Wyniki przeprowadzonych na przełomie września i października badań wykopaliskowych doprowadziły do ujawnienia relikwów kolejnego skarbu ze schyłku epoki brązu, grobu ciałopalnego i rozległych palenisk, potwierdzając tym samym szczególnie charakter przestrzeni, w której składano zespoły gromadne wyrobów brązowych. Rezultaty badań wnoszą istotne obserwacje do poznania okoliczności aktów składania skarbów i funkcjonowania miejsc sakralnych w późnej epoce brązu. Wystąpienie będzie prezentacją autorskiego projektu grantowego, realizowanego w Instytucie Interdyscyplinarnych Badań Historycznych UK.

Konkurs NCN Miniatura 8

2024/08/X/HS3/00371

Kontekst schyłkowobrzązowych skarbów z Kalisk na Pomorzu Środkowym w świetle weryfikacji wykopaliskowej anomalii geomagnetycznych

Data rozpoczęcia realizacji projektu: 07.08.2024 r.

Data zakończenia realizacji projektu: 07.08.2025 r.

Grzegorz Szczurek, archeolog, adiunkt w Instytucie Interdyscyplinarnych Badań Historycznych Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego. Badacz specjalizujący się w problematyce przemian społeczno-kulturowych w epoce brązu i w początkach epoki żelaza w Wielkopolsce i na Pomorzu. W kręgu jego zainteresowań naukowych szczególną pozycję zajmują badania mikroregionalne, zagadnienie depozytów wyrobów metalowych oraz rola konia w obrzędowości społeczności późnej epoki brązu w strefie południowo-zachodniobałtyckiej.